

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szombat január 17.

Tizedik évfolyam.

EGY KÜSZÖBÖN LEVŐ KÉRDÉS MEGOLDÁSA ELŐTT.

Annyi panasz, annyi zaj, annyi tanácskozás után elérkeztünk végre-valahára azon pontig, hogy az erdélyrészi birtokrendezés kérdése törvényhozási úton megoldassék.

A törvényjavaslat erre nézve a minisiteriumban majdnem készen áll, az ügynek techniai oldalára nézve tapasztalatait előadni Velits Lajos kolozsvári mérnök a fővárosba hivatott, az igazságügy-minisiterium a maga részéről is rendeletet adott ki a törvényszékeknek, hogy adatokat gyűjtsenek e tárgyban és a pénzügyminisiterium is megindította a munkálatokat. Három minisiterium tehát a földmívelési, igazságügyi és pénzügyi foglalkoznak együttesen a kérdés megoldása körül, melyhez az összes erdélyi részek jobb jövője fűződik.

Nem ismerjük az előterjesztelő törvényjavaslat részleteit, de azt reméljük, szinte tudjuk, hogy báró Kemény Gábor minisiter, a ki nélkül, talán sohasem jutott volna ezen vágásba ez ügy, azon óhajások nyomán fog elindulni, a melyeket az erdélyrészi férfiakból annak idején összehívtott enquete kifejezett. Különösen örvendetes jelenségnek tartjuk azt, hogy most már a kérdés nem jogi, hanem közgazdasági szempontból lett felkarolva, s ezután nemcsak azért lesz birtokrendezési törvény, hogy a kik birtokukat rendezni akarják, jogi érdekeikben megvédvé legyenek, hanem azért is, hogy a birtokrendezés mint országrészünk előhaladásának legfontosabb alapja a lehető leggyorsabban valósággal keresztül is legyen vité s ezelő a lehető legjobb meg legyen könnyebbitve. Tudvalevő dolog, hogy éppen a jogi formákhoz való szigorú ragaszkodás volt ennek egyik legnagyobb akadálya eddig, és nem tudjuk eléggé kifejezni a felett örömlünk, hogy a pénzügyminisiterium a maga részéről is beleavatkozik ez ügybe, a mi pedig nem jelent sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy a birtokrendezés jövőre nem magán, hanem állami ügynek fog tekintetni; nem lesz kénytelen a magános előre kiteremteni, előlegezni, mint bármely más perben, az eljárás költségeit hanem előlegezni fog neki az állam az által, hogy a költségeket egyenlő részletekben felosztva valószínűleg a földet terhelő rovatalként fogja felvenni. Nagyon helyesen és bölcsen cselekszik a pénzügyminisiterium saját érdekében is, ha

A KELET TÁRCZÁJA.

A MI VILÁGUNKBÓL.

(Egy veterán színész naplójegyzetei után elbeszéli:

Mátrai B. Béla.)

(Folytatás.)

Lehuzta Ella gyűrűjét újjáról. Ma már nem csillogott úgy, mint tegnap éjjel a holdfénytől; mégis halvány pirvutit el Ernő arcát, midőn a két gyűrűt kezében tartva, a kis arany karikák egymásra borultak: s Ellé — a kisebb — betöltő az övének belülrégét mintha össze-forrottak volna.

Ernő mindkét gyűrűt visszatette a levélbe s a „feledés“ szó alá emyit irt „bocsánat.“ Osszehajtá a levelet, de nem küldé el. Majd elutazása napján — gondolá — hogy Ella vissza ne küldhesse többé. Ha elutazott, úgy sem fogja senki tudni hová lett. Talán nevét is megváltoztatta, s így elfeledik őt azok, a „pályatársak“, kik közelebből érdekelték személyét. E részben megnyugodott volna, de nyugtalanítá őt mégis nagyon a Révész né által meglepett éjjeli kaland hírének közszája kerülése, mi által a boldogtalan Aloiza lett volna első sorban pellen-gére állítva a nyilvánosság előtt. Ettől félt, s e félelme legyőzésére nem tudott célhoz vezető utat találni. Pedig nagy tévedésben volt. A gonosz nyelvű Révész né hallgatott, mint a sir. Sokkal gyöngédebb anya volt, hogysem közszája adta volna amaz éj történetét. Hisz jól tudta ő, hogy leánya szívét zúzná össze, a ké-

így fogva fel a kérdést segítségére lesz a más két minisiteriumnak, mivel az által a pénzügyminisiterium az adóállomány oly biztos adatainak birtokába jut, a melynek felett most egyáltalán nem rendelkezik; ezen adatok pedig kétségkívül tette-mes jövedelem-szaporodást okoznának az államkincstárnak.

Szóval minden jel arra mutat, hogy ezen életkérdésünk a megoldás felé a legjobb kerékvágásban halad, s a ki eddig mély bánattal nézte szép, őserdeink közös pusztítását, a ki boszankodva volt kénytelen tűrni a mellett, hogy szép nagy birtoka szerte szorra volt a határon, hogy az özönvíz előtti időkbe való két és három fordulás rendszerrel, a legutolsó paraszt oláh izlése szerint, az amazéhoz hasonló gazdasági módszert kövesse, s ki legyen zárva az ésszerűbb modern gazdaság folytatásából; a ki látta miként él meg juhaival más birtokán, a kinek egy talpalatnyi földje sínes; s a mi helyélésre hajlandó népünkben mennyi munkaerő van elvonva azért, hogy dolog nélkül is meg tudnak élni a közös erdőből és a közös ugaron; a ki, mondjuk, mindezeket tudja és látja, szabadabb lélekzetet vesz s hálát ad Kemény Gábor minisiternek, ha egyszer véget fog vetni e közgazdasági vírvárnak s az általános rabló gazdaságnak. Minthogy azonban oly szerfelett sokat várunk ezen lépésértől a minisiteriumoknak, bátrak vagyunk egész tisztelettel arra kérni őket, nehogy igen gyorsan akarván jót tenni, elhamarkodják az ügyet.

Nekünk erdélyieknek talán sohasem fog nyílani alkalmunk, hogy valamely közgazdasági minisiter specialis bajainak ismerete mellett, annyi jó indulattal meg is akarná orvosolni azokat.

A mit mi most ki tudunk vinni, azzal maradunk s várhatjuk a jó időket, a mikor lesz, a ki majd helyre hozandja a most netalán elkövetendő hibákat.

Kérve kérjük tehát a minisiteriumot: mielőtt az országház elé terjesztené törvényjavaslatát, hozza azt ideje korán nyilvánosságra, küldje meg az erdélyi gazdasági egyesületeknek, megyéknek, hogy közös discussio tárgyává tételtesse e fontos ügy, legyenek kiderítve a hibák, hogy ne akkor kezdjenek ismét agitációt a törvényjavaslat miatt, a mikor már annak hiányain segíteni késő lesz.

Egész nyugodtan megteheti ezt a minisiterium; most a tagosítást mindenki egyenlően ohajtja és ha kifogások és észrevételek merülnek fel, azok nem in-

tes értékű, kárörvendő számalom, sértő vigasz szavai által: melyeket az ismerősök ajkairól a hamis barátság és áldéklődés lecsalna. Inkább kallagatott.

Ernő azonban, — Révésznről vajmi kevés jót tudott föltenni, félelmét igazolták tapasztalatai, mert a vén színésznek kinéletlen modorát igen jól ismeré. Nyugtalanága fokozódott; elhatározta tehát, hogy egy sétat tesz a városban; szemügyre veszi ismerősei arcát, megfordul néhány közhelyen, a színház előtt. Bizonyosságot kell szereznie előbb, hogy az általa oly könnyelműen rosz hírbe sodort nőt megnyugtassa.

Utját a főter mellett kis sétatny felé vette. Semmi megfigyelésre méltót nem észlelt. Ismerősei köszöntették, ép úgy mint máskor; míg némelyike pár jelenétktelen nyájaszkodással is megtoldá az egyszerű üdvözlötlet. Nyugodtabb kezdett lenni. A színház felé indult.

Kettőre határozta el magát e perczben: szerződését a nagyhét előtt még fölbontani s más társulatához utazva, próbára tenni önmagát.

Érzelméről nem tudván számot adni; komoly bírāja kívánt lenni szívének. Meg kell győződnie arról, ha szereti-e valóban Aloizát. Ha nem tudja feledni: ha meggyőződött arról, hogy a nő szerelme nélkül élni nem tud, akkor megkéri. S a nőt is, az általa önkényt kiszabott határidő eltelte után könnyebben győzheti meg szándoka komolyságáról. Erről azonban előbb önmagának kell meggyőződnie. Az éjjeli események után úgy tet-

dulhatnak ki más szempontból mint a mit maga a minisiterium is akar t, i. minél gyorsabban végrehajtani az erdélyrészi birtokrendezést.

Reméljük tehát, a minisiterium nem fogja megtagadni e kérésünket, melyben az erdélyi részek közvéleményét véljük tolmácsolni.

A magyar hírlapírói kör megalakulása.

Budapest, jan. 15-én.

A Jókai Mór, mint a hírlapíró értekezletből kiküldött 9-es bizottság elnöke által összehívott gyűlés ma délben tartott meg az írók s művészek társaságának nagy termében, mely teljesen megtelt érdeklődő egyénekkel. Nemesek a politikai lapok, de kizárólag szaklapok szerkesztői s munkatársai is megjelentek e gyűlésen, mely népesebb volt, mint bármely hírlapírói összejövetel azelőtt. S hogy e mellett jelen tanácskozást mily lényegesnek s sürgősnek tekintették, mutatja azon körülmény, hogy a tervezet ellen lényeges ellenvétel egyáltalán nem emeltetett s azt részletekben megvitatni senki sem akarta.

A gyűlés elnökére Jókai Mór jegyzővé Hindy kiáltott ki.

Legelőször felszólala Kaas Ivor, indítványozza, hogy a javaslat fogadtassék el általában, a jelenlevők írják be neveiket tagoknak s küldjenek ki egy 12 tagu bizottságot a javaslat értelmében.

E javaslatához hozzá szóltak Eötvös, Urvár, Balázs Sándor, Gelléri Mór s mások; lényeges indítványt azonban csak Urvár Lajos tett, óhaját fetezvé ki, hogy ezen új egyesület a hírlapírók nyugdíjviszonyainak tárgyalását is kitűzze.

Kaas Ivor indítványa Urvár Lajos módosítása értelmében fogadtatott el s ennek alapján megkezdődtek az aláírások (a szavazatszedésig aláírtak 67-en) s egyttal kiküldetett egy kandidáló bizottság, hogy egy 12 tagu bizottságot jelöljön ki, melynek feladata lenne a tervezet értelmében intézkedni s egyttal gondoskodni a hírlapírói nyugdíjügy tervezetének megkésztéséről.

A kandidáló bizottság 18 nevet vett be a sorozatba s ezek közé, hogy a vidék is képviselve legyen, K. Papp Miklóst Kolozsvárról s Tiszti Lajost Aradról.

Egynegyed két óraker a szavazatok összszedetvén, azok összszámlálására Hindy Árpád s dr. Gütthner Antal küldtek ki s az ülés felfüggesztetett.

Délután 2 óraker hirdették ki a szavazás eredményét. Legtöbb szavazatot nyertek: Jókai Mór, Falk Miksa, Urvár Lajos, Eötvös Károly,

szett neki, mintha, szenvedélyének lángjai már nem lobognának többé oly féktelen hévvel, mint azelőtt Aloiza valomásai benne részvétet és számalmat ébresztének inkább a szegény nő iránt; kit egy szürnyű kór gyötört, ki váióban számalomra méltó. Pedig ő e nőt szeretni akarja és szeretni is fogja, de előbb el-távozik — kis időre, — hogy felháborodott kedélye lecsendesüljön.

Ily gondolatokba merülve érte el a színházat, melynek földszinti csarnokában balról egy szárnyas ajtó az igazgatói irodába vezetett.

Röviden előadta, hogy miért jött. Az igazgató tudomásul vette minden megjegyzés nélkül. Majd közömbös tárgyra tértek, s midőn Ernő távozni akart, Hegyi ur egykedvűen jegyzé meg:

— Ezt én tudtam már két héttel ezelőtt, oly bizonyosan, hogy ennek alapján bontám föl szerződésemet a várossal.

Ernő figyelmes lett e megjegyzésre, és kíváncsian kérdé, hogyan lehet az, mikor ő csak ma reggel határozta el magát a visszalépésre.

— Az lehet — szólt az igazgató egykedvűen — de Irnai urbólgy ezelőtt két héttel már beadtá felmondását. Ez előzményből önként következik a jelen felmondás.

Ernő bosszusan harapott ajkaiba s szó nélkül távozott.

A színház előtt népes színész-csoport, mely esténként is felgyűlt a színház elé, habár nem volt többé előadás, — az

Nagy Miklós, Törő Kálmán, Csukássy József, Láng Lajos, Vadnay Károly, Néményi Ambrus, Dárday Sándor és Kun Béla.

KÜLFÖLD.

Német és orosz tisztiek összefüzték a napokban Kalisban. A kalisi orosz helyőrség tisztjei lakomára hívtak meg néhány tisztet, a kik Posen tartományban fekszenek. Előd után bírálgatni kezdték az orosz tisztet a németek magatartását és Oroszország iránt elküvetett háladatlansággal vádolták őket. A vita azzal végződött, hogy néhány orosz tiszt kirántott karddal rohant a német tisztekre. Az orosz ezredesnek egész tekintélyére szüksége volt, hogy megmenthesse a német tisztet a bántalmazástól. Az ezredes lakásába vitte a német tisztet, onnét pedig lovas földőzet alatt kísértette át a határon, mert attól tartott, hogy lesnek rájuk a fölizgatott orosz tisztiek. Ez esetet berlini katonai körökben beszélék.

A porta és Layard nagykövet közt hivatalosan elintéztetett a bibliafordítás ügye. A törökök azonban most is izgatottak Layard föllépése miatt. A „Terdjiman Hakikat“, Szaid és a palota lapja, „Két diplomata beszélgetése“ ezim alatt esipősen bírálgatja az angol nagykövet eljárását. Az egyik diplomata szemére veti a másinak, a kiből Layard nagykövetre kell ismerni, hogy fölhasználta Törökország gyöngeségét, a maga részére pedig fiacót készített, mert fegyvert szolgáltatott Anglia politikája elenségeinek kezébe.

„Észrevételek“

a „Kelet“ 5—9 számaiban megjelent „Tagosítás“ című czíre.

(Folytatása.)

Az erdélyi telekkönyvek készítésénél alapul a cataszteri földkönyv és birtokívek szolgálta, és így a két munkát csak annyi elérést mutat, hogy a telekkönyv a tkvi. rendtartásnak megfelelően alószályokat használt és használ az osztott részleteknél, sőt már az utóbbi időben minden egyes adás-vevésről az adóhivatal is értesítést nyerve, a másolat szerződés és egy felzet megküldésével, az adó sorozati munkálatban is ugyanazon részlet-számok alatt lesznek bevezetve, és így felesleges a cataszteri számok mellett még mérnöki számokat is használni a földkönyvben, mert akkor az egyöntetűség tekintetéből ugyanazon számokat a térképre is be kellene vezetni, hogyan lehetne pedig ezen többlet színi számokat és a megjelölt osztályozást az egyes részletekbe beírni, midőn most is a kartárs úr a részleteket feletté kiesinek tartja.?

„Ertesítő“ az napi számát olvasta hangosan nagy kacajjal. Midőn Ernő hozjuk ért, a nevetés hitelen megszűnt — a fejek összehívtak, s halk sugdosódás vette kezdetét.

Rengetegi úr szokott mottóiból egyet megeresztett. Jó hangosan, hogy a mellettük elsiető Ernő figyelmét okvetlenül el ne kerülje.

„Mondottam én, hogy kutya van a kertben.“

VIII.

Irmey Aloiza lakásán óriási zavar és rendetlenség volt e perczben. A színész-nő legszükségesebb holmait csomagolta össze egy kézi büröndbe, s utra készen várta eselédét, kit bérkoesi után küldött. A bérkoesi megérkezett s a halvány özvegygyel az indóházhoz vágatott, mely a liget mögötti síkon távol fekvő a várostól.

Ama lázas sietségből, melylyel Aloiza eltávozott, a bántuló eseléd egész határozottsággal azt következteté, hogy aszszonya kedvese elől szökök. Összes holmait eselédjére hagyta, hogy utána hozza — mihielyt a csomagolással elkészül — a fővárosba, s szállíttassa a czimzeffhez. Színész utazása, költözése kevés időt vesz igénybe az a néhány láda vagy mállahagyöngy, nagyon hamar szállíthatók; s az üresen maradt lakszobán alig vehetni észre, hogy lakója távozott. A bérlett butor, zongora, s más apróságok ott maradván, új lakóra vártak, s így senki sem vehette észre Aloiza hirtelen elutazását.

(Folyt. 13-v.)

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegű minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetésekkel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapestben Szervitator 5. sz.

Nyilttári czikkék

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Hogy Magyarországon az ideiglenes cataszter és hitellekkönyv behozatala előtt több tagosítás lett keresztülvité, mint Erdélyben, azt hiszem, de ez nem teszi azt, hogy a hol már elébe lett léptetve a tkvi intézmény, hogy ezt ignoráljuk, s mintán pedig a t. kartárs úr is azon nézetben van, hogy a befogezett tagosítási munkát a telekkönyvi hivattalal közlendő, a tkvi intézménynek megfelelő átalakítás megtétele végeti, tehát magának a mérnöki munkálatnak oly alappal kell birtnia, mely a telekkönyvnek megfelelő, mert nézetem szerént nem elég, ha egy birtokosnak az új tagját csak kihasítottuk, és így a jelenlegi birtok csak a régi átlagának felel meg, míg nyilvánkönyvi bejegyzések által nyert jogkorlátozottságok nincsenek kellőleg biztosítva, melyek valamely birtokot, vagy annak esakis bizonyos részét terhelik. Nézetem szerént a mérnöknek éppen ezen okból, igen szükséges a telekkönyvi intézmény ösmerete, mert a két munkálatnak teljesen összevágónak kell lenni; ezen körülmény elkerülhetlen szükségességét nem akarom itt e helyen kimutatni, midőn igen hosszadalmas lennék, hanem csak bivatkozom az „Ellenőr“ 1880-ik évi 19 és 20 követtkező számaiban éppen most közzölt cikkekemből mondottakra, hol is elég részletesen foglalkozom ezen tárgyal.

Feleslegesnek tartom ugy a mérnöki munkát összeállítására szükséges telekkönyvi munkálatok háromszoros lemásolását, valamint az új kiosztási operatum három példányban beadását, mert a „birtokrendezési eljárás“ 59 §-sa értelmében az egy példányban elkészített új kiosztási operatum a hitellekkönyvi és adószorozati hivatalokkal csak közlendő, és így nem szükséges a három példányban megkésztés költségeit a birtokosságnak hordozni.

Az elhelyezkedés egyesség utján nem sikerülése esetében, nem szükséges az elhelyezkedés tervrajzát egész lényegében kidolgozni, elégséges ott a volt földes urak összes illetőség együtt és egyenként, a volt urbéres közönség illetőségét pedig egytttesen mutatni ki, mert az általános pontozatok és olvek előlegesen tüntént megállapításával, egyik vagy másik terv szakértők közjötte vagy ítélet által. lett elfogadásával, a mérnök csakis ezután dolgozza ki az eredeti térképet, a kartárs úrtól felhozott lényeges körülményekre való tekintettel, mint ezelszeri utak vezetése, vízek lecsapolása stb. Oziklinó kartárs úr is elősmeri, hogy egy, habár ugy gazdaszati, mint techniai kivételnek teljesen megfelelő s nagy gondnal és fáradsággal kidolgozott elhelyezkedési tervre, valamely panaszos föl felszólamlására megváltoztassák, igen költséges és méltánytalan lenne, és épen azért nem szükséges az annyi változtatásnak kitett tervet egész lényegében dolgozni ki.

A tapasztalat megmutatta, hogy ugy a kiküldött urbíri birtok, valamint tagosító-mérnő-

„SOPHONISBE.“

(Mutatvány Horóvitz Lipótnak f. hó 17-én (szombaton) Kolozsvárt színrekerülendő 5 felv. tragediájából.)

I. felv. 2-ik jelenet.

Sophonisbe, Iduna a bal ajtóból.

Sophonisbe. Nem kétkedem szavadban.

Hisz mint anyámat ugy szeretlek én;

Hisz nem feledhetem, mit baidokolva;

Az öröklét égi ihletével ajkán,

Szemét mint őrszellem nyugtalan rajtam.

Midőnt imádra szeretett anyám:

„Anyád helyett Iduna lesz anyád!“ . . .

S a végzet mégis tiltja, lásd, követnem,

Mit szívem is oly fennhangon kiált

Igaznak, ah mert hisz az istenek

Maguk is perben állanak szívemmel!

Iduna. Nem Sophonisbe, nem az istenek

Állnak sziveddel perben; tenszived

Csinált magának bálványt; mit imád,

Megvetve az istenek szent rendelését.

Hatalomvágy, dicsőség férfiásvívek

Lehet igaz istene, — de női szívben

Bálvány az, undok s échebb Molvchnál,

Mely tűzgyomrával a nő legbeeseb

Kínészt, méha gyűlöletét ehelyi.

Sophon. S te nagyravágyásnak mondod

az érzést,

Melyet a végzet elkerülhetetlen

Vas újjai öltának be szívembe? . . .

Ah nézz körül, nagy dolgokat névelni

Ki volna itt hivatva, én kivülém?

Atyám mozgó esontváz; lehellete

Nyitott sírból jövő halottai szellő,

Mely enyészetet s nem életet lehel már.

Öcsém Hamo gyermekjáték csupán

Azok kezében, kik sorsával egykor

Ó van hivatva játszani; hazám

kök közt vannak olyanok, kik elég gyakorlottság- és lelkiösmerettel bírnak, tisztelet is az ilyeneknek — de ismerünk olyanokat is, kik keveset vagy épen semmit sem téve, a napdi-jakat felszámítva, igyekeznek a tárgyalásokat hosszabbítani és hosszadalmas jegyzőkönyvek felvételével nyújtani; mérnököket, kiknek minden törekvések oda irányul, hogy a munkálatokat gyorsan, jól, rosszul, toldozva, mielőbb megcsinálva, meg nem érdemelt díjaikkal jussanak, igen gyakran úgy dolgozva, hogy a birtokosok a sok hiányok kiigazítását fejtől vízszigáló commissiók költségeit megunva — elfogadni kénytelenítettnek.

A mérnököt válassza ugyan a birtokosság többsége, de csakis olyant, a ki teljes gyakorlati és technikai képzettséggel bír, és ne tekintsen a birtokosság egy pár száz forint különbségre, a mennyivel talán egy gyakorlati szakember többet kérne teendő munkálatai fejében, mint egy alsóbb iskolákat végzett, feltételes ösmerttel bíró, de eget-földet ígérő olyan egyéneknek, kiknek összetakított munkálatai: kiigazítására, a meg takarítani vélt összeg négy-szeresét kénytelenek fizetni, eltekintve az évek-re terjedő várakozás idézte más anyagi kárait. Igen, legyen tekintet a mérnök megválasztásában, és az csakis szakemberek ajánlata alapján fogadtassanak el; „a birtokrendezési eljárás” 35 §-sa szerint a mérnök csakis a törvényszék jóváhagyása mellett lett volna elfogadható, de ez gyakorolva nem volt soha, s ha a bír. bíró — mint egy pár esetben megtörtént — a semmi vagy igen kevés qualificatióval bíró mérnök (?) ellen kifogást is tett, a felfogadott mérnök különböző ígéretei által elárúsított birtokok ellenkezésével találkozott.

Ugyanezen törv. czikkely alapján hivatva voltak eddig is a kir. törvényszékek, hogy az ösmertlen mérnökök okleveleit bekérve, meggyőződést szerezzenek, hogy felmutatott oklevelek a törvénykönyvben feltalálható három különböző időből származó oklevél-mintázatok szövegével megegyező-e? Sajátságosnak tetszik, hogy bármi csekély állásra aspirálóknak bizonyos ahoz mért minősítvány kívántatik, egy orvos, ügyvéd, különféle hivatalok, sőt még egy körjegyzői állomás sem tölthető be anélkül, hogy az illető bizonyos minősítványt ne mutasson fel, holott a birtokrendezés terén — hol egész községek jönléte a kellő szakértelemmel eszközölt tagosítási munkálattól függ — mondand ezen a téren bármelyik — iskolát sem végzett tanító vagy más ilyen fajta egyének mérnöknek állva be, s valamint elcsajátítva, más megében mint első rangú tagosítási mérnökök (?) figurálnak a jóhiszemű birtokosok rovására, — míg akár hányan költségesen véggezve a felsőbb tanintézeteket, nemesak hogy önállóan nem dolgozhatnak, de még mind segédek is alig nyerhetnek alkalmazást.

Itt helyén találok azt is megemlíteni, hogy a királyi mérnökök alkalmazását sem találom helyesnek, először a törvények szerint sincs megengedve, hogy az állami szolgálatban levő egyének ilyenmő magán vállalatokat tessenek, másodsor pedig a megyei teendőkkel is elhalmozott kir. mérnöki hivatalok jelenben annyi munkálattal elhalmozva, hogy egy tagosító munkálattal vannak járó folytonos vizsgálat, tárgyalások, controlszámítások sat. megtételeire fizikai idejük nem maradna, ha csak egészen másokra nem bízva annak keresz-től vitelt, magok csak névleg szerepelhének. A mi pedig állássalával összekötött cautió nyújtást illeti, egy hiszem, hogy ahoz nem kell commentár,

hogy egy olyan tagosító mérnök, ki csak a tagosítási téren kénytelen mindennapiját megszerezni, és más rendes fizetése nem léve, a tagosítási munkálatok lelkiismeretes és pontos keresztülvitele által nyert csekély jövedelemre van utalva, több garantíát nyújt, mint egy olyan, ki-nek még más jövedelmei forrás is van biztosítva.

Végül megemlítem, hogy a nagyméltóságu igazságügyminiszter úr által a legutóbbi időben meglett rendelve, az összes törvényhatóságok telekkönyvi hivatalának, ugy az egész községek fő-, mint az egyes birtokosok birtokának területi összegét, valamint részlet-számjait összeírni és kimutatást készíteni, mint hogy pedig a telekjegyzőkönyvekben a terület nincs összegeelve, így egész Erdély összes telekjegyzőkönyvei összegelese több hónapot fog igénybe venni; holott ezen kimutatás megkésztésére a catasteri igazgatóságok lettek volna utasítva, — mitán a summariumban ugy az egyes birtokívek mint a földkönyvek összegeelve vannak, ezen kimutatást gyorsabban és pontosabban lehetett volna összeállítani, minthogy az egyszerű másolásból áll; míg a telekkönyvi hivatal nem csak az egyes birtokíveket summázza, hanem az egész határterületi főösszeget is ezekből állítja össze.

S. Pataky Viktor
tagosító mérnök

A magyar hirlapirói kör javaslata.

(Előterjeszti, Jókai Mór javaslata alapján, a hirlapirói kiküldött bizottság.)

(Vége.)

Indokolás.

Mivelhogy ez képezi az egyik legnehezebb kérdéspontot, azért nem lehetnek a felolós szerkesztők az e felett döntő bíráló bizottság tagjai.

Akár a sértett, akár a sértő fél szolítja a bíráló bizottságot a magán uton el nem intézhető ügyben, a bizottság tartozik huszonnégy óra alatt az ügyet megvizsgálni és határozatot hozni benne.

A vizsgálatot a következő szempontok irányozzák:

- Egyáltalában a magánbecsület és reputáció személyes megsértését tartalmazza-e a nehezelt czikk, vagy pedig oly adatokat hoz nyilvánosságra, melyek az ország anyagi és szellemi érdekeit, a közönség jóllétét, a közér. kölesiséget s a nemzeti becsületet közelről érintik? az utóbbi esetben ismét: nem alaptalan rá-fogások-e a közlemények? vagy ellenben kétségtelen hitelességű adatokkal bebizonyíthatók?
- Illetékes személy-e az elégtételt követelő a fennforgó kérdésben, vagy nem az?

Ha akár alaptalan magán becsületértést, akár be nem bizonyított ráfogásokat konstatál a bíráló bizottság az eléje adott közleményben, legelső sorban felszólítja a sértést elkövetőt, hogy lapjának legközelebbi, számában a sértést teljes igazság szerint megorvosolja. — Ha pedig ez a legközelebbi számban meg nem történ-nék, saját határozatát a bíráló bizottság minden hirlapnak megküldi közzététel végett, s azonkívül a sértett félnek fennhagyja, hogy a sértőn bármely más uton megtorlást vegyen s a „kör” ez utóbbival így esetben szolidaritást nem vállal.

Ebben — ha azt konstatálja a bíráló bizottság, hogy vagy nem volt sértő szándék és kifejezés a czikkben.

Szörnyét kormányzani, s ez a kezét
A trónnal együtt, melyet tart lerántja
Az örök mélységbe, melyből nincs soha
Feltámadás?

S o p h o n. Igaz, igaz... s habár erőit
Érzek magamban szembe szállani
A fellázadt egész pokollal is, —
Mégis, — te bölcs, tapasztalt vagy anyám,
Erős karral kell frigyesülni, hogy
A csalfa sors játéklapdjau
Ne dobjam könnyelműn oda kazám.
Irtóztató lejtő szélén inog,
Egy modulatja csak Róma kezének
Oly sirba döntheti, a mely fölött
Rabláncz csörgése a halotti dal
S győzelmi mánor a bucsuzató,
S melyből feltámadás nincsen soha...
S én nézzem tétlenül, miként sodorja
Az ádáz végzet Carthagót e sirba?!

I d u n a. Oh Sophonisbe, gyermekem,
Anyád szent szelleme szól ajkaim által:
Ne közelíts a rémes gyorsasággal
Kavargó örvény szédítő széléhez!
Szeretni van a nő hivatva csak.
Mint repkény az erős fülgy törzsökét
Szeretve fonnát a férfi keblét,
Lágy öleléssel vigaszt és erőt
Csókolni rá a vész dúlása közt,
Eltávolítani a rut férgeket,
Melyek keblébe lopra be magukat;
Belső halált készítenek neki,
Ápolni, örzeni hajtásait
S kebléből szíva éltető nedűjét.
Igy nőni nagygyá rajta s véle, — hidd
Oh Sophonisbe, ez a nőerény: —
Minden egyéb törekvés csak bájja
Elfajzás, mely halálba, részbe dönt.

vagy nem volt a tárgy olyan, mely személyes becsületértést alapját képezné, vagy sértők ugyan a vádak, de alapos bizonyítványokkal támogatvák s a közügyet érdeklők,

vagy hogy az, a ki az elégtételt kéri a sérelem által személyesen érintve nincs; — vagy nem az által van érintve, a ki elégtételadásra kihivatott:

ezen esetben kimondja a bíráló bizottság, hogy ez ügyben személyes elégtételadásnak a kihívott részéről helye nincs, s ez azt a lovacsiasságán ejtett csorba nélkül visszatámaszthatja.

Ha e visszatámasztás következtében a visszatámasztott bármennyi személyes megsértés éri, — a bíráló bizottság, elnöke által, 24 óra alatt kiadja e kérdés fölötti határozatát, mely határozatot minden tagtárs lapszerkesztő tartozik a saját lapjában közzétenni, s ha a határozatban kimondatik az, hogy a kérdéses esetben földmortalan zaklatás, kötekedés, megfélemlítés forog fenn, — ez által a megtámadott hirlapíró felszabadíttatik sérelmének orvoslatát és védelmét törvényes uton keresnem, lovacsi reputációjának minden megcsorbitása nélkül, s azért és ennek minden következményeiért az egész magyar hirlapírói kör in solidum szavatosságot vállal.

10. §)

Ezekon kívül joga és feladata a bíráló bizottságnak ellenőrködni a fölött, hogy az irodalmi viták, még ha politikai kérdések fölött folynak is, az illem és irodalmi tisztesség korlátain túl ne csapongjanak, az ezeket áthágók ellen kezdeményezési joggal bír, még azon esetben is, ha tiszteletet érdemlő egyéniségek megsértése esetében maga a panasz nem emeltetnék, s ily esetekben netalán rosszaságát nyilvánosan kifejezi.

A tagok jogai és kötelességei.

Minden lapszerkesztő tagnak kötelessége a kör közgyűlésének s a bíráló bizottságnak határozatait lapja első oldalán, változtatás nélkül közzétenni.

Kötelessége minden ezen határozatokkal ellenkező nyilatkozatoknak lapja minden rovartát, a hirdeményt is ide érve, elzárni.

Tartozik minden rendes tag, a maga személyes ügyét, mielőtt magának magán uton elégtételadást keresne, előbb a bíráló bizottság elé hozni s annak a határozatát bevárni.

Mind a lapszerkesztő, mind a munkatárs tagoknak kötelességük a b. bizottság s a közgyűlési többség határozataiban megnyugodni.

Ellenben joguk van a tagoknak minden héten hétfőn délután az írói kör helyiségében összegyűlni, indítványait, panaszait előadni s azokat barátságos uton elintéztetni; helytelen zaklatás esetében az egész kör védelmére hivatkozni.

Dij.

Az írói körnek helyisége hetenkint egyszeri használatáért minden hirlapírói kör tag az aláíraskor öt forintot fizet egész évre.

Időtartam.

Az aláírás egy évig tart, s az minden évben megújítja, a ki a „kör” tagja öhajta lenni. Tagság megszűnése.

A ki a következő évben alá nem ír, ki-lépethetnek tekintik, épen ugy, a ki a kör határozatának magát alá nem rendeli, s ezek irányában a kör kötelezettsége is megszűnik. Azonban elveszítheti tagságát az által is valaki, ha időközben a 3. §-ban foglalt jellembeil minősítést esorban. Ily esetben tizenkét tagnak indokolt indítványára a „kör” rendkívüli közgyűlése, a vádlott védelmének meghallgatása után, minden vita nélkül egyharmad rész szótöbbséggel dönt a kizáratás fölött.

Megszűnés.

A magyar hirlapírói kör megszűnik, — mihelyt nem lesz rá szükség.

LAPSZEMLE.

Az „Egyetértés” szerint: Fent a légben rettentő zugás moraját hordja szét a vihar országnak fővárosából országnak határáig. Zugásban és morajban a nemzet haragjának mennydörgése szól.

Miert zug és miért haragszik a magyar nemzet? A pohár esordultig tölt. Ama bátor ifjú halalos serebbe s a nemzet főurainak szibarita tengődése csak az utolsó csepp, melynek már ki kelle esordolnia. A pohárnak üregét bánattal, nyomorral, szenvedéssel, magyar népek inségével, magyar névek gyalázatával, magyar méltóságnak megalázásával a Tisza-kormányzat rendszere tölté meg.

Ez az indulatok felgerjedésének mélységes és igaz oka. Megmondtuk mi ezt már régen, olyan régen, a mily régi ez a rendszer. Árnulás volt kezdete, hitszegés volt folytatása, erőszak és vérontás a vége.

Oh a becsületnél kiontott honfivér útát tör magának az égbe, hogy onnan boszuló villám alakjában törjön azokra, kik ezt a nemzetet ily nyomorba döntötték. — Hát ez nem örlítés?

A „Független Hirlap” írja: Elégtételt követelünk. Polgárok kiontott vére, a főváros feldult nyugalma kiált elégtétel után! Mit akar ez az eszeveszett erőszak? Fegyveres el-

lentállást? Polgárháborút? Mi nem akarjuk. Tegnap még azt hittük, hogy beérhetjük azzal, ha a belügyminiszter észszerű eljárásra szorítja rendőri közegeit. Ma azt kell követelnünk, hogy adjon elégtételt a felháborító erőszakért, melyet e közegek újabban elkövettek. Azt követeljük, hogy a rendőrség éléről azonnal mozdítsa el azokat az embereket, a kiknek a kiontott vér fejére száll. Azt követeljük, hogy Jeckelfalusit és Thaiszt azonnal függeszsze fel állásuktól. A polgárság élete, a főváros nyugalma különben nem biztos egy perczig sem. Tisza Kálmán, Magyarország belügyminisztere, érzed-e a felelősséget, melyet vállaidra vettél? A kiontott vér nevében követelünk elégtételt!

A „Hon”-ban írja Jókai: Nem habozunk kimondani, hogy ez az egész ügy a minden oldalról elkövetett hibáknak a conglomeratuma. A legelső hibát Festetics Pál követte el az által, hogy Pestről eltávozott. Szombaton reggel jelent meg egy olyan levél a sajtóban az ő neve aláírásával (Nro. III.), a mire nemes ember nem felelt mással, mint rögtön meghazudtolással, ha a levél hamis; vagy egy golyóval, ha a levél igaz, de nem a levél közléje, hanem a saját fejébe; s a gróf a közlemény után negyednapra küldi csak be a meghazudtolást a lapoknak, holott ezt, ha New-Yorkban lett volna is, másnap már megtáviratozhatta volna. A második hibát követte el a „Függetlenség” szerkesztősége, a midőn a kezében levő terhelő iratokat, a miknek már a múlt évben birtokában volt, a helyett, hogy a vizsgáló bíróság kezébe szolgáltatta volna, napokig aprózáva hozogatta elő, nem vizsgálva meg, hogy mi bennünk a bebizonyított való? mi a megvizsgálandó kétséges eset? mi a koholmány? A harmadik hiba „elkövetői a Festetics Pál segédei, kik személyes elégtételkérésnél hivatkoztak — ha nem is a kaszinóra — de azon körökre, a mikhez ők tartoznak, mert ez szokatlan valami. A negyedik hiba volt a megsértő levél írása és bemutatása egy, az egész ügyben semmiképen nem érdekelt személyiség részéről. Az ötödik hiba volt Verhovay barátaié, kik a hirlapít, midőn okiratokról és pénzintézeti ügyek megvizsgálásáról volt szó, beletiltázték, hogy hiba ki párbajra a megsértőt, a helyett, hogy a sértésért a bíróságnál kerestek volna elégtételt. Tetézte ezt a hibát maga a Nemzeti kaszinó, mely azt a vádat semmibe sem vette, s csak negyednapra jutott eszébe, hogy össze kellene hini a válaszmányt. De már most legalább ne tetézzük az elkövetett hibákat még újakkal! Most már a hirlapírókon a sor, hogy ne igazság a közönséget oly zavarásokra, a miknek ele tisztán ártatlan, tisztességes hazafiak ellen van fordítva. Legyünk mindenekelőtt hazafiak és csak azután pártfelek, semlegesenek és hirlapírók!

A „Függetlenség”-ben Hojtsy Pál így beszél: Forradalmi szellő. Hallottátok a szót? Ezer torokból kiáltá tegnap a szuronnyok által nyomott nép „Éljen a forradalom!” Idáig jutottunk tehát, hogy a nép a forradalmat éléti Hallottátok e szót, ti, hatalomnak birtokosai? És mit tudtok felelni erre a szóra? Ismerjük a ti feleleteket, ismerjük a ti érveiteket: a szuronnyokat. Mert nincs nektek hatalmatok a nép felett, hanem a megfélemlítés által, a töltött fegyverek, s a pergő dobog által uralkodtat. Az alkotmányosságból csak egy váz maradt, a régi emlékek gúnyja gyánant. S a jólét, az rég el van feledve. A jólét halotti éneke dobpergés volt, a végrehajtó dolbjának pergése. Most pedig megint dobpergés hallatszik. De most a zászlóaljok dolbjának pergése. Azt hiszitek-e, hogy e mellett elfelejté a nép azt a másikat? Nem! ezt az eljárat nem érdemelte meg a magyar. Ez az eljárás arezába kergeti a vort... és mozogni kezd a levegő. A levegő mozgása érezhető már... Ne kergessétek ide a nemzetet! Ez a nemzet jobb bánásmódra érdemes, miért nem bántok méltányosan vele? Álmából felcsundni kezdő oroszán ez a nemzet, az okosság azt paranesolja, hogy hagyjátok aludni tovább. De ti jöttök fegyverekkel és füstfolyokkal, hogy felverjétek. Vigyázzatok, mert ha fölébred, jaj nektek! Hát ez nem lázítás!

A „Pesti Napló” szerint: Főjtő levegőben élünk; évek óta erkölcselen politikát látnak a kormánypolezon; félesztendő óta egymást érik a botrányos leleplezések, melyek a ilyen kormányhoz közel álló körök pénzügyizavarait, és kevéssé lelkiismeretes financzmeveleiteit tárják a közönség elé. A gazdasági és pénzügyi politika jó részt oka a kereseti ágak pangásának s ezen szervilizmus Ausztriával szemben nagyrészt terjesztette a szélső bal elveit, mely a politikai függetlenség mellett szociálistikus és republikánus eszmék csempészetevel is foglalkozik. Azonban ez semmi esetre sem menti a timentők kihágásait, az ablakok beverését, a rendőri bántalmazásait, minek kinos következménye lön a katonaság beavatkozása és a vérontás. Mindig igen szomorú dolog, ha ide fejlődnek a polgárok villongásai. Minden tisztességes ember érzi, hogy a demonstrációból nem csak elég volt, de sok volt. A múlt és birtokos osztályokat megfélemlíteni ezelszerünk tetszhetik a szociáldemokratáknak, de nem a

magyar hazafiaknak. A politikai eszély parancsolja, hogy békesség legyen s a nyugalomvisz-sza térjen a kedélyekbe. Ez kivált az oppozíció érdeke. Hassunk tehát oda, hogy az utezai tüntetések véget érjenek és ne zavarják a el-lenékek kltzdelmeit.

TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának ülése.

Decs, 1880, január, 14-én.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését ma tartotta meg. A bizottságnak mult év végével történt újja alakulása óta folyó évben első ülése volt a mai, az érdeklődés abból elkövetkeztethető, hogy ugy hivatalnok, valamint választott tagjai teljes számban jelennek meg. Bizottságunknak a mai összejövele némi tinnepélyvel is kapcsolatos volt, az első összejövetel alkalmából a választott tagoknak főispán urnál tisztelegtek, illetőleg bemuttták magokat. E tisztelegés váratlanul jött, mert midőn a tagok a gyűlés-teremből testületileg főispán ur irodái helyiségébe vonulandók voltak, ő méltóságát már az alispán dolgozó szobájában foglalkozva találták, hol B. L. közig. bizottsági tag a testület nevében üdvözölte.

A főispán ur soha és semmi körülmények között zavarba jönni nem szokott, ezuttal — mi-ként rövid válaszában hangsúlyozá is — a nem várt, szokatlan meglepetés meghiato. Igéretet tőn, hogy a közigazgatási bizottságnak a trón és királyi család iránti tántorithatatlan hűségnek és ragaszkodásának legfelsőbb helyen tolmácsa lesz, valamint hogy a kormány-elnök iránt táplált jó érzületet és tiszteletet annak tudomására juttatandja.

Végül megköszönné főispán ur a személyt és családját illető jó kívánalmakat, ujabban biztosította a jelenvoltakat, hogy megkezdett munkáját abban hagyni nem fogja és törekvése mindig a megye ügyeinek s az egyesek jólétének előmozdítására irányuland, a haza boldogságát szíven hordozza. Szavai éljenekkel fogadtattak. Ez ünnepély végzetével főispán ur a bizottsági tagoktól kisérvé a gyűlés terembe vonult s az ülést dél 11 órakor megnyitotta, miután az ülésen kívül ellátott 42 darabot előadta, továbbá referálásra a főjegyzőt kérte fel. Olvastatott, hogy a megye közigazgatási bizottsági tagságról lemondott Torma István helyett a bizottságba Fehérvári Károly választatott be: tudásul véte-tett, s a házszabályok és utasításokkal leendő ellátása elrendeltetett. Targyalatott egy Szikszai nevű adóvégrehajtó által, a királyi adófelügyelő ellen, pénzügyi m. kir. miniszter urhoz beadott panaszlevele. Kitiénvén az adófelügyelő urnak azon helyes és tapintatos eljárása, mely szerint nevezett adóvégrehajtót a gr. Toldalagi Zsigmondnál foganasított adóvégrehajtás alkalmával elkövetett szabálytalanságok miatt állásától felmentette: tudásul vétetett s panaszló alaptalan panaszával elutasított határozatott.

Főispán ur ő méltósága előadván ennek utánne, hogy a közigazgatási bizottság egyeteméből 7 különböző bizottság alkotandó: részint megválasztás. részint főispáni kinevezés folytán:

1. A jegyzői szigorló bizottság: A megye alispánja, a főjegyző, királyi ügyész, kir. adófelügyelő, kir. építészeti főnök, kir. tanfelügyelő, a megye tisztí ügyésze, árvaszéki elnök, megyei főorvos, mint a közig. bizottság hivatalos, továbbá Krémer Sámuel és Muntján Ágoston, mint a közig. bizottság választott tagjaiból alakítottat meg.

2. A hivatalos árlejtések alkalmával közig. bizottságot képviselő tagul Krémer Sámuel választatott.

3. A bika-bíró bizottság tagjait: A megye főjegyzője és főorvosa mellé gr. Kornis Viktor, Krémer Sámuel és gr. Bethlen Pál küldettek ki.

4. Börtönvizsgálók: A kir. ügyészen, megye tisztí ügyészen és a megye alispánján, mint a bizottság hivatalos tagjain kívül, Várjon Lajos, Krémer Sámuel és Torma Miklós lettek.

5. A pénztárvizsgáló bizottság a megye alispánja, az árvaszéki elnök és tisztí ügyészből mint hivatalos tagokból, továbbá Muntján Ágoston és Krémer Sámuelből álland.

6. Az árvaszéki kiútlótségbé az alispán. főjegyző, mint szavazó bírák, a tisztí-ügyész, mint jog-tanácsos, az árvaszéki elnök, mint szavazat-nélküli előadó, Muntján Ágoston, és Gajzágó Ferencz rendes, Torma Miklós, mint póttag választattak, főispán ur által Fejérvári Károly, Desseöffy Mihály rendes és gr. Bethlen Pál póttagul kinevezetettek.

7. A fegyelmi választmányban a főjegyző, mint előadó, Horváth Zsigmond kir. tanfelügyelő és Várjon Lajos kir. építési főnök, mint rendes Pilhoffer István kir. adófelügyelő, mint póttag, továbbá: Kovács Samu és Bokros Lajos, mint rendes és Krémer Sámuel, mint póttag foglaland-nak helyet.

Kovács Samu gazdasági előadó indítványa, melyszerint egy 5—600 firt fizetéses gyümölcsészeti mezei vándor tanári állomás rendszerezése iránt földmívelés ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter ur feliratilag megkéréssek: elfogadta.

tott és határozottá emeltetett. Több község abeli kérésével, hogy közmunka napszámainak a községben való ledolgoztathatása megengedjék: elutasított, mert a törvény és szabályok értelmében a megye közmunka csak a törvényhatósági utakon dolgoztatható le s a falvak saját útait jó karban tartása iránt ők magok gondoskodni kötelesek.

A posta és távirada előadó javaslata folytán a nagyszabedű postaigazgatóság megkeresni határozott, hogy a M. Lajos — Gáló között közlekedő posta, Károlyfalván átutaztában, a Károlyfalvi körjegyzőt illető hivatalos leveleknek ottan leendő leadását utasították, mi végre Károlyfalva községi jegyző egy birtáskát, mely kulesa a galgói postán álland — készített köteles lesz.

Az alispán előadtaiból örömmel hallottuk, hogy a megyei szeretetház alap 2 év alatt, már 3110 fnt 55 krt tesz, ez szerint 10 év alatt szép eredményt remélhetünk.

Intézkedés történt végül az új méter mértékek használatának elrendelése, illetőleg a régi mértékek teljes kiküszöbölése iránt. Egy záros határidő fog tehát az alispán által kitűzött és ha valaki azon határidőn túl régi mértékkel kimért gabonát piacra visz, vagy más mint az új méter mértékkel valamit vesz, eladói és vevői egyaránt szigorúan büntetettnek fognak.

A félévi jelentés szívetlen e gyűlésen olvasottat fel s elfogadás után miniszter urhoz felterjesztetni fogják.

r. l.

A budapesti zendülés.

A 14-iki tüntetés, bármily gyorsan lezajlott, nemcsak a történet szerencsétlenségei által volt sokkal komolyabb a megelőzőnél, de a tüntető tömeg is inkább látszott szervezettebbnek, s az a fiatal munkás-síhader csoport, mely a kaszinóba is benyomult tegnapelőtt, most a tüntetésekben részt nem vett. Az elfogott 45 ember között alig van két ilyen gvermek, míg a tegnapelőtt elfogott 31 egyén között huszan felül voltak a fiúk. Az elfogottak közül 31-et szabadon bocsátottak, az éjjeli elzárását tudván be bűntetésül, 23-an rendőri kihágásért egy-két napra el fogták csukni. Az elfogottak között van egy Kohn Lipót nevű jogász, ki a sip-utcai dulakodás alkalmával lázította a tömeget, ingerelte a verekedésre, messzehangzó szóval szidta, káromolta a rendőröket, mindenféle csúszavakkal illette a katonaságot és a főkapitányt, miért is lázítás ezimén büntényítő eljárás alá esik s el is szállították már a budai Fortuna-épülethe.

*

A tüntetés áldozatait: Schwarz Adolf jogászt és Hajnal Andrást bérkocsitulajdonost (30 éves, családos) fel fogják hivatalosan boncolni s ekkor ki fog világolni az is: a katonák lövése okozta-e a két szerencsétlen ember halálát. Meglővetéstükről — mint mártírnak említik — különféle verziók keringenek, melyek közül csak az bír valószínűséggel, hogy Hajnal Andrást akkor lőtték meg, midőn kocsijával gyors vágatva haladt keresztül a kerepesi úton, s a lövészilás daczára meg nem állott. A tegnapelőtti tüntetés sebesülte: Pap Árpád és Reisz Ignác most már valamivel jobban érzik magukat, bár ez utóbbi állapota veszélyes. Pap három szurony-döfést kapott, Reisz egyet a hátába s egy kardvágást koponyájának hátsó felére. E vágás tompa karddal történt, de olyan erős volt, hogy a koponya belső papír-csontrétege aligha föl nem repedezett, minek következtében könnyen gyakorolhat olyan hatást az agyra, mely halált idézhet elő.

*

A Pester Lloyd elbeszélése szerint a rendőrség egyik tisztviselője az éjjel azt derítette ki, hogy mikor báró Edelsheim a laktanyából kocsin jött, egy bérkocsi, mely a Frohner vendéglő felől jött és melyben egy hírlapíró ült, elgázolt egy a földön heverő tüntetőt és a tüntető a tábornok kocsija irányában explodált.

Említettük azt is, hogy még egy tábornokra lőttek. A M. Híradó szerint Krautwald tábornok felé a dohány-utczában kétfogó kocsiból petárdát dobtak. De az eltiléskor senki sem volt jelen és így a petárda nem okozott kárt. A kocsist elfogatni nem sikerült.

*

A „Hon” írja: Két olyan személy utján a közönség, a ki a tegnapi jelenetnél a sip-utczában jelen volt, értesültünk, hogy sem sorlóvés, sem egyes lövés a katonaság részéről nem történt; és így a lapoknak (a „Hon”-nak is), az a tudósítása, hogy a népre sortűzet adtak, téves; az igazsággal meggyező tudósítást csak a „Pesti Napló” riportere adott.

A tegnapi tüntetés egyik legszomorítóbb epizódját képezi a következő csemény, melyet teljesen megbízható forrásból közölnek velünk: Január, 15. éjjel.

Az izgatottság csillapodik.

A csoportosulás még korábban kezdődött, mint tegnap. Hat óraok a rendőrség már elzárta a hatvani-utczát s a szép-utczát és a Zrínyikávéház mellett nagyobb számú lovas rendőrség

foglalt állást. A szomszéd utcákban igen sokan jártak-keltek.

A kerepesi-ut és ország-ut két sarkán a járdát tetemes néptömeg foglalta el, mely egyre szaporodott. Nyolcz óraok a mintegy hatszáz főnyi tömeg zajogni és fityolni kezdett és kövekkel dobálta a rendőröket, úgy, hogy ezek egyike könnyű sérülést is szenvedett. A rendőrség erre nekigratott a tömegnek és üzte a sip-utczáig.

Itt a tömeg dobálni kezdte a házak és légszesz-lámpák ablakait. A rendőrség újból megtámadta a tömeget, mely ezuttal a társaság legalsóbb rétegéből állott és az futott részt a dohány-utczába, részint a kerépesi uton fölfelé. A keményre fagyott hó-rakásokból szedett lövegeket, és beverte s kerepesi uton az összes légszeszlámpákat, melyeket a városi hatóság épen ma csináltatott meg. Egy-szerre sötét lett a kerepesi ut, de a közönség szabadon járt-kelt rajta. A népszínház mellett mintegy százfőnyi csoport ácsorgott és kiáltozott, hogy „előre, ne hagyjuk magunkat!” De még sem mert előre menni, mert a sötétben nem látta, állnak-e előtte rendőrök vagy sem. A Sándor-utca és kerepesi-ut közti utcákban apró csoportok futkostak, itt-ott igen gyanus csöveseket lehetett látni; de a kerepesi-uton bátran végig lehetett menni, a rendőrök nem tartóztatnak fel senkit és csak olyanokat fogtak el, a kiket rajtakaptak valami kihágáson. Huszonnégy egyént tartóztatnak le, közülük több gyermeket. Ezek mutogattak ezüst forintosokat, a miket azért kaptak, hogy lármázaanak verjenek he ablakokat és tüntessenek.

Kilencz óra után a tömeg az utcákban gyűrűlni kezdett és már csak a népszínház előtt állott egy csoport. Négy rendőr állott ott és ismételtén felszólította a zajongókat, hogy oszlanak szét. De azok nem táigottak, kiabáltak: „Ne hagyjuk magunkat.” Erre három lövés hangzott. A rendőrök azt állítják, hogy a tömeg közül jöttek a lövések, az illető elejtette a revolvert, de a rendőrök elfogtak egy egyént, a kit azzal gyanúsítanak, hogy ő lőtt. Egy tudósítónk azonban, ki közelről látta a jelenetet, azt jelenti nekünk, hogy a lövések vaklővések voltak, fajtásos pisztolyból jöttek és a fiút a rendőrök közül látták felszállni. Annyi tény, hogy senki sem sérült meg.

A lövések után a rendőrök újból felszólították a tömeget, hogy oszoljon szét. Rajtakaptak egy egyént, aki hajgálta az ablakokat és a kezében levő dorongot nem akarta a rendőröknek átadni. Erre ezek megtámadták és homlokán megsebesítették. Ezt a rendőrségi laktanyáról, hova bekisérték, a Rókus kórházba szállították.

A tömeg most a bodza- és Stahly-utczákban át megkerülte a Rókus-t és a kórház előtt, sétatérre kezdte szétszórni a keréket. A lövések hallatára Ragioni Péter titkos rendőr nyolcz lovas és tizenkét rendőrrel — kik mind szuronyos Wenzel-puskával jártak — odasietett a Rókus-hoz, de a zavarók ellenszegtüklet és Ragioni egy nagy lécezel, mely tele volt kiálló szögekkel, nyakon ütöttek. A rendőrök elvettek néhány lécezt és visszatértek a hatvani-utczához.

Negyed tizenkettőkor a rendőrök is visszatértek a rendőrlaktanyákba és csak kettős őrzáratok maradtak hátra.

A főváros csendes.

NAPI HIREK.

Három székely törvényhatóság területén alakult „kézdívarshelyi degettes eszmadia ipartársulat” alapszabályai, a földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által, 1879. évi 33,504 sz. a., törvényes bemutatási záradékkal elláttattak.

Székesvárosi törvényhatóság területén alakult „porcesdi timár ipartársulat” alapszabályai, a földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által, 1879. évi 33,833. sz. a., a törvényes bemutatási záradékkal elláttattak.

Helyi hírek.

Angol meeting. Az angol irodalomnak kolozsvári barátai a tengeren-tuli szigetlakók hatalmas nyelvének gyakorlása szempontjából évekkal ezelőt clubból alakítottak Kolozsvárt. E clubb tegnap tartotta évi rendes közgyűlését a Hungaria egyik termében. Kovács János az egyetelnöke megnyitó beszédeben visszapillantást vetett a múlt évre s hivatkozva az angoloknak hazánk és nemzetünk iránt annyiszor tanúsított rokonszenvére, az angol nyelv és angol irodalom tanulmányozására buzdította a jelenvőket. A titkári jelentésből a többiek között megtudtuk, hogy az egyesületnek 26 tagja volt, a múlt évben 4 angol közlőnyt járattott s minden heten öszvejövetelt tart. A pénztárnok Székely Miklós jelentése pedig az egyet anyagi viszonyainak rendezett állapotáról győzött meg. Megemlítjük végül, hogy a meeting 3 ftra szállította le a tagsági díjat. Részünkről óhajtuk, hogy az angol nyelvben való jártasságnak ezen ócsó módját minél többen vegyék igénybe városunkban.

Korcsolyázó-egylet holnap (vasárnap) délben nagy korcsolyázási versenyt rendez a sétatéri jégpályán, természetesen zeneszó

megecsített katonai zenekar — mellett. Három verseny lesz. I. Férfiak részére: a) Repülő-verseny: 2-szer a tó körül, két díjjal (egy ezüst levdnyontató s egy ezüst íron.) b) Arriére-verseny, egyszer hátrafelé a jégpályán körül, egy díjjal (arany mellti). c) Akadályverseny, föl ül széles hórétég akadályval; egyszer a jégpályán körül; két díjjal. A hűlgyek számára is lesz egy verseny: Fecskeverseny, egyszer a jégpályán körül (két díjjal.) A rendezőség, mely fiatal arisztokraták és sporsmanekből van összeállítva, mindent megtett arra, hogy a verseny-játékot minél kedvesebbé, vonzóbbá tegye. Beléptidj: a jégpályára 30 kr., csak nézőknek 20 kr.

Hazai hírek.

Verhovay állapotában tetemes javulás állott be. A láz alább hagyott, s bár a betegségi tünetei oda mutatnak, hogy tíddőb fog beállni, de elég alapos ok van hinni, hogy az veszedelmesebb mérvet ölteni nem fog. Az esteli vonattal megérkezett Bécsből Billroth, ki az indóházból haladéktalanul Verhovay lakására hajtatott; megvizsgálta a beteget, az eddig követett gyógymódot mindenben helyeselte, a beteg állapotára nézve kijelenté, hogy azt ő sem tartja életveszélyesnek. A golyó kivételét sem tanácsosnak, sem szükségesnek nem tartá.

Verhovay-párbajhoz. Budapesti lapok a következő nyilatkozatot hozzák: A felmerült téves hírekkel szembeo kinyilatkoztatjuk, hogy a báró Majthényi Izidor és Verhovay Gyula urak között fenforgott ügy lovagias módon lett elintézve és a közöttük megtörtént párbaj a segédek által közösen megállapított feltételek szerint kifogástalanul folyt le. Budapest, 1880. jan. 13. Üchtritz Zsigmond. Beniczky Gábor. Báró Üchtritz Zsigmond és Beniczky Gábor urak felhívására lovagias köleességtünknek ismerjük kijelenteni, hogy a Verhovay Gyula ur és báró Majthényi Izidor urak között a fenforgott ügy lovagias módon lett elintézve, a monyinyben a közöttük megtörtént párbaj a segédek által közösen megállapított feltételek szerint kifogástalanul folyt le. Budapest, 1880. jan. 13. Komjáthy Béla. Mednyánszky Árpád.

Hymen. Gábor Péter, Bereczk város országgyűlési képviselője a napokban jegyezte el kovászai özv. Deák Gyulánét, szül. Baricz Irma uraszszonyt. Az esküvő úgy tudjuk pünköstkor leend.

„N. W. Tgbl.” szerint Tiszát a császár kihallgatáson fogadta, s a budapesti eseményekről magának jelentést tétetett. A legmagasabb körökben ezeket a dolgokat a legnagyobb érdeklődéssel kísérik.

Fenyegető levél az országban! Fenntartás mellett azt a hírt közlik az Egyetértséssel, hogy a képviselőház előcsarnokában egy bedobott levelet találtak, Tisza Kálmán miniszterelnökhez intézve. A levél a miniszterelnököt erős kifejezésekkel arra szólítja fel, hogy mondjon le a hivataláról, mert különben az a golyó, mely Verhovay mellől kivételik, az övébe fog röpíttetni tiszszereken. Egyszersmind a levél figyelmezteti a képviselőket, hogy mikor Tisza Kálmán az országházból kimegy, olyankor óvakodjanak közelébe lenni. (?)

A „tordai Dalkó” 1880-ik év febr. hó 7- a „Kaszinó” helyiségében tánczezel egybekötött, rendkívüli, zártkörű dalestélyt rendez. Ez estélyre a pártoló tagok saját családtagjaik számára belépti-jegyeiket személyenként 70 kron nyerik. Nem pártoló tagok csak a meghívó előmutatása mellett válhatnak jegyet 80 kron, miről a Dalkó helybeli és vidéki pártoló tagjait s az érdeklődő közönséget van szerencsém az alapszabályok értelmében előlegesen értesíteni. Torda, 1880. jan. hó 14. Az igy. választmány nevében. Iszlai Márton, titkár.

Sepsi-Szentgyörgy város az összeépült Szemerja faluval a közelebből kiadott miniszteri rendelet szerint csakugyan egyesítetté fog. Az egyesítés módokatairól, illetőleg a leendő megállapodásokról annak idejében értesíteni fogjuk olvasóinkat.

Első megyei vasut Magyarországon. Jász-Nagykun-Szolnokmegyében olyan szerkezetű vasut van épülőben, milyen még az országban nincs. Nem állami, nem társulati az, hanem megyei. A költségek önkéntes adakozásokból gyűlték be s csak 12.000 fnt hiányzik még azon 150.000 forintból, melybe a 3 mérföldnyi hosszúságú vasut kerül. A terület kisajátítására nem volt szükség, mert az érdekeltk ingyen adták oda földjeiket. A miniszterium már meg is engedte, hogy a tervbe vett szásznyalon Ujszásztól Silyig kiépíttessék.

Megfagvott. A napokban kórispataki Baezoni Dávid betegem jött be a helybeli Ferencz József nevet viselő megyei kórházba, hová fel nem vétetvén, gyalog indult vissza falujába. A betegségtől leverit szegény embert a zimankós idő uthat találta és megfagyasztotta. Holt testét behozták városunkba s itt folyó hó 10-én a város költségén temették el.

Farkaskaland. Hidvégről írják: Folyó hó 10-kére virradólsz Hidvégen Ermely Aristides urnál a disznóokra törték a farkasok s több sertést megsértettek, kettőt pedig nyakon ragadtak, alig 20 lépés távolra vívén, kényelmesen fölfaltatták, tovább oldaloztak. A házi gaz-

da puskát ragadt, de midőn hozzájuk közeledett, azon vette észre, hogy puská van, de töltés nincs. Valószínű. — teszi hozzá a levelező — hogy a töltést a „fész” tüntette el a puskából.

Az erdélyi vízkárosultak javára szándékozik — mint a bukaresti „Romanul” értesít, — több román előkelő hűlgy a fejedelemszszony védnöksége alatt két ünnepélyt rendez. Az egyik ünnepély, egy az előkelő hűlgyek és művészek közreműködése mellett és a nagy színház termében tartandó hangversenyből fog állni, a másik ünnepély egy szintén a színház termében tartandó gyermekbál leend. — Az urhűlgyek, kik közreműködésükkel a nemes vállalkozást elősegítik, mindnyájan nemzeti öltönyben fognak megjelenni. A fejedelemszszony látogatásával fogja az ünnepélyeket szerencséseltetni.

A ki esontvázát elajándékozza. Kassán a napokban egy emberke mutogatta magát, ki csak valamivel több három lábna, egy méter magasságn, 32 éves, mellette igen esontos, széles és izmos. A törpét Cseteki Jánosnak hívják, abonyi születést s szélében dicsékszik, hogy esontvázát, halála esetére már oda ajándékozta a nemzeti muzeumnak.

Borzasztó eset történt tegnapelőtt Bécsben egy Paulusgasseni házban, hol az egyik pinceszobában Krajcsy István nevű (43 éves magyarországi illetőségű) lakatos segéd lakott. Krajcsy nős, három gyermek apja, hosszabb idő óta kereset nélkül van s kétségbeesésében a pálinkával vigasztalja magát. Tegnapelőtt este a lakásával szomszédos szobák lakói gyermek sikoltózást hallván, Krajcsy szobájába törték hol iszonyu látvány tártul előbök. Krajcsy ugyanis egyik leányának kezét, lábait erősen összekötözve, letérdelt, s egy hosszú késsel le akarta szelni a következő szavakat kíséretében: „Légy csendes, disznócskám, nem bántalak.” Krojcsyt csak erővel lehetett borzasztó tettének végrehajtásától megakadályozni s a gyermeket megmenteni. A szerencsétlen erre imádkozni kezdett. Aztán betörte a kemenczét azon őr alatt, hogy templomi zenét kell hallania, az embereket, kik dolgozórúhájukban voltak, kikergette, s azt követelte, hogy öltsenek ünneplő ruhát s imádkozzanak vele, mert őt egy fekete asszony, valami boszorkánny megbabonázta, mitől hogy megszabaduljon, egy disznócskát akart lenni, tehát csak imádkozzanak vele. Az időközben megjelent rendőrség Krajcsyt a kórházi tébolyultak megfigyelő osztályába szállította.

Vegyes hírek.

Interview Oltero spanyol merénylőről. Egyik párisi lap madridi levelezője engedélyt nyert, hogy Oltero Gonzales merénylőt börtönbén meglátogathassa. A merénylő e hó 3-án „fogadta” a Salaero régi állami fogházban. Czellájában semmiféle butor, még úgy sínes, azért, hogy — mint a porkoláb mondja — elűrástás által vallomásra bírassék. Oltero zömök; vaskos ember, alacsony homloku, közönséges arczifejzései. Még ugyanazon ruha van rajta, melyben a merényletet elkövette. A merénylet előzményeiről Oltero így nyilatkozott: „Azt mondtam a koresmában, hogy kétségbe vagyok esve.” Azt felelték: „Lójj a királyra.” Ez nem ment ki a fejemből. Egy benső szót az azt monda: „valami nagyot kell elkövetnem.” Épen a Paerta del Solnál álltam, s a király épen akkor tért vissza sétatokcsikázásából. Sajátoságos hatalomtól tiszetre oly gyorsan rohantam a palota kapujához, a mint csak lehet, hogy hamarabb oda érjek, mint a király. Egy órház mögé álltam s mikor a király elvult, kétszer rálöttem. Elfogtak; nem álltam ellen. Nem tudom, hogy mi történt azután velem. elvesztettem az eszemet.” Oltero a beszélgetés további folyamában szintén így nyilatkozott, mint a vizsgáló bíró előtt. Azt monda, hogy sokat gondol családijára. „Azt előbb kellett volna tennie”, monda a látogató. „A mi történt, az megtörtént”, felelt Oltero, az egyes szavak szemtelen megkérdőjeztetésével, „talán a gondviselés eszköze voltam.”

Merénylet a templomban. A londoni Pétertemplom, melyet közönségesen olasz templomnak neveznek, szombatn délután véres jelenetnek volt színhelye. A templom a karácsonyi és ujváji ünnepek alkalmából ünnepélyesen volt díszítve. Épen Bakanovszky páter mondta a tíz órai misét. Ur-felmutatásokról egy lövés hangzott el. A minisrants rögtön a sekrestyébe futott s annak ajtaját bezárta maga után. Bakanovszky nem tudván hova menekülni, az oltár megett húzta meg magát. A merénylő e közben az oltárhoz ugrott. A kargyertyatartókat, oltárpárnákat földhöz verte. A szentségartartóból a szentséget és kelyhet szintén kivette s hasonlóképen földhöz esapta. A lelökött gyertyától aztán meggynt a szőnyeg, sőt a nagyértékű oltárüggöny is nem csekély sérüléseket szenvedett. Majd a közönség is magához tért meglepetéséből. A dühögőt elfogták s az elősiető rendőrségnek szolgáltaták át. Vallotta, hogy őt Schossa Sándor-nak hívják, 35 éves, német nemzetiségű. Tettének indokát nem vallja be, de azt mondja, hogy komoly szándéka volt a papot megölni.

Idegenek Kolozsvárt.

— Jan. 16. —

Törökfő szálloda.

Boóó Ferencz mérnök Sz. Udvarhelyről. Roth Ignác gabonakereskedő N.-Váradról. Friedländer Ferencz lókereskedő N.-Károlybólf

Pannonia szálloda.

Báró Mezedei Jenő. Báró Kemény Gy. Gr. Bethlen Gábor főispán Bethlenből. Báró Apór Gy. Valkórol. Gróf Lázár Jenő Mogyessalváról. Egger Gyula, Rager Adolf Budapestrol. Bayer György gyógyszerész-nővendék, Werner A. utazó Bécsből. Abeles Sámuel utazó Gréczből. Rosenthal Antal kereskedő Nagy-Váradrol.

Három csillag szálloda.

Koffler Albert kereskedő N.-Váradrol, Lörinéz Lipót tanuló A.-Járából. Strosz Ábrahám tanuló A.-Füléről. Weisz Emil tanuló B.-Hunyadról. Nemzeti szálloda.

Schindler Károly utazó Bécsből. Báró Kémény Gerő Budapestrol. Bauer Vincze kereskedő Bécsből. Freund S. kereskedő Bécsből. Schönfeld Mór utazó Bécsből. Gróf Zichy István Grätzből. Hertl Károly kereskedő Bécsből. Fluss József kereskedő Prágából.

A budapesti árutözsde hivatalos árjegyzetei.

1880 év Január hó 16-ról.

	Minőségi súly Hectoliterenként	Ara 100 hlgr-nak.	
Buza:	kglr.	frt. kr. frt. kr.	
Bánsági . . .	72-8—74-6	— — — — —	
„ . . .	76-4—78-3	13 55.—13 90.	
Tiszavidéki . . .	72-8—74-6	— — — — —	
„ . . .	76-4—78-3	13 75.—14 10.	
Pestvidéki . . .	72-8—74-6	— — — — —	
„ . . .	76-4—78-5	13 50.—13 85.	
Fehérmegyei . . .	72-8—74-6	— — — — —	
„ . . .	76-4—78-3	13 75.—14 10.	
Bácskai . . .	72-8—74-6	13 65. 14 —.	
„ . . .	76-4—78-5	— — — — —	
Rozs:			
Magyar . . .	70 —72	9 60. 9 80.	
Árpa:			
Takarmány . . .	60 —62	7 50. 7 75.	
Malata . . .	62 —63-7	8 15. 10 75.	
Zab:			
Magyar . . .	36-4—40-1	7 40. 7 65.	
Tengeri:			
Bánsági . . .	— — —	7 60. 7 65.	
Másnemű . . .	— — —	7 55. 7 60.	
Repeze:			
Káposzta . . .	— — —	— — — — —	
Bánsági . . .	— — —	— — — — —	
Köles:			
Magyar . . .	— — —	7 85. 8 75.	
Szokvány:			
Buza tavaszra			
szállítandó . . .	74-7.	14 70.—14 65.	
Buza Szept.—Ok-			
tób. szállítandó . . .	— — —	— — — — —	
Rozs tavaszraszál. 69-2	— — —	— — — — —	
Tengeri Máj.—Jun.			
szállítandó . . .	— — —	8 60.—8 65.	
Repeze káposzta			
Augst.—Sdpt.			
szállítandó . . .	— — —	— — — — —	
Repeze bánsági			
Jul.—Aug. sz. . .	— — —	— — — — —	
Szesz (nyers) 100			
lit. százalékként . . .	— — —	35 76. 36 76.	

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tözsden 1880 január 16.

Magyar aranyjáradék	97.90
Magyar vasuti kölesön	110.35
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	77.50
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	90.—
Magyar kel. vasuti államköt., 1876. évi	79.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	110.75
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	90.—
Magyar földterhermentési kötvény	88.75
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	87.50
Temes-bánati földterhermentési kötvény	87.—
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	86.50
Erdélyi földterhermentési kötvény	86.75
Horváth-szlavon földterhermentési kötv.	— —
Osztrák járadék papirban	69.75
Osztrák járadék ezüstben	71.—
Osztrák járadék aranyban	82.50
1860-iki államsorsjegyek	132
Osztrák-magyar bankrészdény	—840
Osztrák hitelintézet részvény	268.50
Magyar hitelbank-részvény	289.50
Észlét	— —
Cs. és kir. arany	640.
20 frankos arany	994.—
Német birodalmi márká	57.85
London (3 havi váltókért)	117.15

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY,

A „KELET” NYOMDÁJA

LEGUTÁBBI IZLÉS SZERINT ÖNTÖTT BETŰVEL

elvégez helybeli és vidéki megrendelésekre mindennemű nyomdai munkákat.

Folyó-, rőpiratokat, rovatos iveket, körleveleket, alapszabályokat, gyászjelentéseket, névjegyeket, bolti árjegyzékeket, árucikk-borítékokat, számlákat, baromútleveleket, vásárczédulákat,

báli meghívókat, tánczrendeket,

mindennemű hivatalos nyomtatványokat

a papírnak gyári áron való számítása és szorosan véve csak a munkadíj hozzászámításával.

Nyomdahelyiség: FÖTÉR, 4. SZÁM.

Pontosság, izlés, olcsóság! a jelszavunk.

Evő-eszközök

britannia-ezüstből.

Egy birminghami angol gyár megbízása folytán bámulatos olcsó britannia-ezüst eszközök nagy készletben kaphatók csakis

Gutmán A.-nál

Budapesten, dohányutca 18-dik szám.

A következő evőeszközök, u. m.:

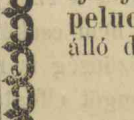
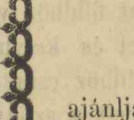
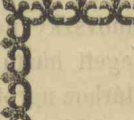
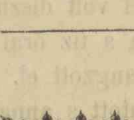
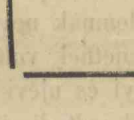
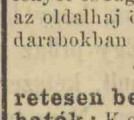
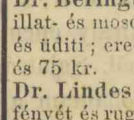
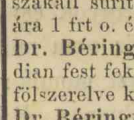
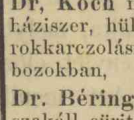
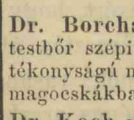
6	darab evőkanál
6	” kés valódi angol aczélből,
6	” villa (mind egyik egy darabból),
6	” kávéskanál,
1	” levestörő-kanál,
1	” tejmerő-kanál,
6	” ezüst tálca.

Összesen 32 darab csakis 5 ft 60 krajczárjával kapható csakis Gutmán A.-nál, dohányutca 18. szám. (34) 8—52

Videki megrendelések utánvétellel pontosan eszközöltetnek.

Cs. kir. oszt. szabalommal

és
poros királyi ministeri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-zappana a testbőr szépitésére és jobbitására, elismert hatékonyaságát minden bőrképzőeséknél, eredeti csomagcskáiban bepecsételve 42 kr.
Dr. Koch növényzaukorkát, ismert jelességgű háziaszer, hűtés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarczolásnál stb. 70 és 75 kros eredeti dobozokban.
Dr. Béringnier fő-gyökér-hajolaja a haj és a szakáll sűrítésére és fenntartására, 1 palack ára 1 ft 6 o.
Dr. Béringnier növényi hajfestőszere, valódian fest fekete, barna és szőke színe; teljesen öltöztetve kétfél és csészével 5 ft.
Dr. Béringnier zamatos koronaszere, őrösök illat és mosóvíz, mely az elötszerveket erősíti és idíti; eredeti palackokban ára 1 ft 25 kr. és 75 kr.
Dr. Lindes tanár növényi ruacs-kenőse, a haj kényét és ruganyosságát fokozza és egyszerűsíti az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.
Valamennyi fentebbi czikk, mint feltűnő itál dícsőrezen bebizonyított tárgyak valódiságukért jóváhagyással kaphatók: Kolozsvárt: WOLFF J., BÍRÓ JÁNOS gyógyszerészeknél; és DIETRICH SAMU kereskedésben. Valamint: Beszterezén: Fleischer Rudolf, Kelp Frigyes, Brassóban: Jekelius Ferd. és Tehtster Carl L. gyógyszerészeknél; Földvár: Nadhera Pál, Lézdai-Vásárhely: Fekér Lukács, Maros-Vásárhely: Fogarasi D. J. Medgyesen: Brekner Károly, Nagy-Szebenben: Stengel Sámuel, Segesvárt: Misselbacher idős J. B. Sepest-Szent-Györgyön: Csutak-testvérek, Szamosújvárt: Placintár Dávid gyógyszerész, Szász-Sebesen: Reinhardt J. C. gyógyszerész, Tordán: Trajánovits Ede gyógyszer. Székely-Udvart: Nagy Solymosi Konez János András gyógyszer. umál.

Övünk: hamisítástól, nevezetesen dr. Suin de Boutemard fogpépe és dr. Borchardt növény-zappanya hamisításától, melyek különböző, t. ez. közönség rázódosára számított elnevezések alatt hamisítók által hoztak forgalomba. Több hamisítót és elárulót ítélt már el a törvényezék igen érzékeny pénzbüntetésre. (4—9)

REIMOND és TÁRSA Berlinben.

es. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.

ALTER és KISS, BUDAPEST.

Királyné 6 felségének udvari, divatárú szállítói

a farsangi idényre

ajánlják a mindennemű bársony, selyem, atlasz, brokáselyem, peluche, fantasie, gazé, illusion, tarlatane és más kelmékből álló dúságzad raktárakat, különösen (30) 2—3

BÁLI RUHÁKAT,

melyek saját műtermükben, eredeti párisi minták szerint, legrövidebb idő alatt készítettnek.

Legújabb báli belépők és különféle felöltők nagy raktára.

(Minták kívánatra bérmentve küldetnek.)

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Moll Seidlitz-por.

Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az éa sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomorbetegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorulás stb.) vértelődés és aranyér-bántalmak ellen. Különösen oly egéneknek ajánlandó, kik tőlő életmodot visznek.

Hamisítások bíróság üldöztetnek.

(27) Ára egy lepecsételt doboznak 1 ft. oszt. ért. 11—*

Franczia borszesz és só.

A legmegbízhatóbb orvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, úszók, gyuladt szemek, hűdés és mindennemű sértéseknél stb. stb. 2—52

Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsírolaj

Krohn M. és társától
Bergenben (Norvégiában)

Ezen halmáj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 ft. o. é.

FÖRAKTÁR;

Moll A. gyógyszerész,

es. k. udvari szállító.

Bfcs, Tschlauban.

A t. ez. közönség figyelmébe tartom csakis Moll-féle készítményeket kérem és csakis olyankor elfogadni, melyek védjegyzemmel és aláírással ellátva vannak.

Raktárak: Valamint: Ad. gyógyszer. Wolf János, gyógyszer., dr. Hintz György, gyógyszer., Székli Miklós gyógyszer., Bíró J. gyógyszer., Dietrich Samu, Gebrüder Csiki, Brassóban: Jekelius Nándor gyógyszer., Bistrizs Ziris C, Szongott L. Szebenben: Müller K. gyógyszer., Teuch A. gyógyszer., Segesvárt: Teuch J. B. Szászregén: Bork ect. Rüssler.

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvárt.

Van szereném tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy jelenlegi gépgyáram az újabbkori igényeknek megfelelőleg, segéd-gépekkel el van látva és így elvállal bármily külföldi gyártmányú gépeket kijavításra a legpontosabb kiszolgáltatás és igen jutányos árak mellett, nevezetesen:

gőzgépeket, gőzeséplőket, gőzszivattyukat, kút- és malom-szerkezeteket s bármily tizedes vagy más rendszerű mérlegeket.

Készletet tartok saját gyártmányaimból, nevezetesen:

vasekékből, eketaligákból, kézi eséplőgépekből, rostákból, kukoriczamorzsolókából, szezska és répavágók-ból és egyéb gépekből.

melyeket jutányos árak mellett a t. ez. közönség becses figyelmébe ajánlani bátor vagyok. (28) 10—52

SIMONFFI ISTVÁN,

gazdasági gépész és gépgyáros.

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvárt.

GERGELY FERENCZ

KOLOZSVÁRT.

fötér 20. sz. a „Törökhöz.”

Ajánlja dűsan berendezett fűszer, gyógyanyag, festék, bor, esemege- és liszt-kereskedését a legjutányosabb árak és pontos szolgálat biztosítása mellett.

Különösen figyelemre méltók:

finomított ezakor, nagy választéku raktár a legkedveltebb kávé-fajokból, káskák, déli gyümölcsök, fűszerek, friss dísznövény, legfinomabb gőzmalmi liszt, bel- és külföldi borok, magyar- és franczia-pezsgek, angol rumok és theák, schweizi chokoládék, ezukoresemek:

valódi amerikai petroleum,

Ligroine, Milly- és Stearin-gyertyák,

tisztított lámpa-olaj és minden kigondolható hasznos és szükséges háztartási czikk. — Továbbá

gyógyanyag-árak, parfumeok, illatos olajok, bel- és külföldi különlegességek stb. stb.

Külön berendezett nagy raktár

mindenféle szárász és olajba törött

festékekből, lakkok, firneiss, esetek

s minden e szakmához tartozó czikkekből.

Gyári raktár s folyton friss készlet

kufsteini hydraulikus mész és

PERLMOOSI PORTLAND CEMENTBŐL

minden versenyt fölülmúló olcsó árakon.

Videki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek. 2—*

Olajok, essenciák, liqueur gyárosok részére.

Felszólítás

a n. é. gazdaközönséghez!

Miután ez idényi

mag-árjegyzékem

összeállításával foglalkozom, felkérem a n. é. gazdaközönséget, ha valakinek eladó, vagy bizományképen kezelő vető magva, u. m. nagyon szép

luczerna, lóhere, bükköny, kanadai zab, nagyszemű gyalog fehér paszuly, többféle pityóka

stb. volna, velem értekezni szóval vagy levél útján e hó végéig szíveskedjen. — Minta beküldése mellett szolgálatára állók.

Kolozsvárt, január hó 6.

(38) 2—3

Tisztelettel
CSIKY IMRE.

OPELIK A.

ajánlja mindenféle hirdetések bel- és külföldi lapokban felvételére az 1858-ban alapított

HIRDETÉS-KÖZVETÍTŐ IRODÁJÁT

Bécsben Stadt Stubenbastei Nro 2. (A Wollzeile Nro 36 szögletéhez).

A megbízatások pontos kivételében biztosítást nyújt ezen osztrák Magyarországnak ilyenmő vállalatok legőregebb czége általános elismert pontossága és szoliditása által. (32) 9—*

Ar- és költség-jegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek meg.